

РЕШЕНИЕ

№ 142

гр. София , 12.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ в публично заседание на петнадесети февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Бистра Николова
Членове:	Тодор Тодоров Милен Василев

при участието на секретаря Валентина И. Колева
като разгледа докладваното от Милен Василев Въззивно търговско дело № 20201001002648 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба от 18.08.2020 г., подадена по пощата на 17.08.2020 г., на ответника Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“ АД и насрещна въззивна жалба от 9.10.2020 г., подадена по пощата на 8.10.2020 г., на ищеца „Кардинал Груп Комерс“ ООД срещу решението от 6.07.2020 г. по т. д. № 4716/2016 г. на Софийския градски съд, VI-6 състав, с което:

- ответникът е осъден да заплати на ищеца на **осн. чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./ сумата 282 401,73 лв.**, представляваща част от застрахователно обезщетение по договор за застраховка “Пожар и природни бедствия” по застрахователна полица № 0110-610-2013-0003/7.03.2013 г., ведно със законната лихва от 15.06.2016 г. до окончателното изплащане, а за разликата до пълния предявен размер от **1 438 165 лв.** искът е отхвърлен;
- ответникът е осъден да заплати на ищеца на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК сумата 11 688,80 лв. – съдебни разноси;
- ищецът е осъден да заплати на ответника на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК сумата 54 526,80 лв. – съдебни разноси.

Жалбоподателят – ищец „Кардинал Груп Комерс“ ООД обжалва решението **в частта**, с която искът е отхвърлен до размера от 451 842,77 лв. /съобразно уточнителната молба от 6.11.2020 г./ Твърди, че неправилно и необосновано СГС е приел, че е налице съпричиняване от страна на

застрахования на вредоносния резултат в размер на 50 %. Сочи се, че по делото не е установена с категоричност конкретната причина за възникване на пожара, като експертизите допускат две възможни такива – проявена от служители на ищеца небрежност при експлоатация на скарите за печене на месо или претоварване на електрическата инсталация. Твърди се, че който и да е от двата варианта да се приемел, то съпричиняването не било в размер на 50 %, а на не повече от 20 %. Претендира разноски.

Жалбоподателят – ответник ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД обжалва решението **в частта**, с която искът е уважен. Твърди, че в нарушение на процесуалния закон съдът е разширил правната квалификация на иска, като наред с посочената от ищеца такава по чл. 208 КЗ /отм./ е прибавил и такава по чл. 199а КЗ /отм./. Сочи, че процесният застрахователен договор е сключен в полза на трето лице, на което ответникът е заплатил обезщетение в размер на 500 000 лв., а в исковата молба не се позовавал на този факт и не претендирал разликата над тази сума, а претендирал цялото застрахователно обезщетение. Твърди, че неправилно съдът е определил размера на присъденото обезщетение. Поддържа, че при правилно определена обща стойност на щетата съдът е обърнал изчисленията, като първо е извадил заплатеното на бенефициера обезщетение, а след това последователно е извадил размера на самоучастието и стойността на запазените части, а едва накрая е приспаднал процента на съпричиняване. Твърди се, че след приспадане на запазените части и самоучастието се получава стойност на щетата от 960 263,65 лв., спрямо която следва да се приложи приетия процент съпричиняване (50 %), поради което дължимото обезщетение възлиза на 480 131,82 лв. Доколкото тази сума е по-малка от заплатеното от ответника на бенефициера застрахователно обезщетение в размер на 500 000 лв., то искът се явявал изцяло неоснователен. Алтернативно се твърди, че процентът на съпричиняване е по-голям, а именно – 70 %, тъй като ищецът не бил предприел всички необходими мерки за обезопасяване на сградата и не бил се снабдил с изискуемите съоръжения и инсталации с цел предпазване и предотвратяване възникването на пожар. Претендира разноски.

Всяка от страните оспорва жалбата на насрещната страна.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивните жалби пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от „Кардинал Груп Комерс“ ООД с искова молба от 15.06.2016 г., с която срещу ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД е бил предявен **иск по чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./ за заплащане на сумата 1 438 165 лв.**, представляваща част от застрахователно обезщетение по договор за застраховка “Пожар и природни бедствия” по застрахователна полица № 0110-610-2013-0003/7.03.2013 г., заедно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане. В исковата молба се твърди, че по силата на посочения застрахователен договор от 7.03.2013 г. ищецът застраховал собственият си недвижим имот, представляващ производствени сгради, находящи се в с. Кънчево, община Казанлък, заедно с инвентара и оборудването в него, с период на покритие 8.03.2013 г. – 7.03.2014 г., която застраховка била сключена в полза на „Търговска банка Д“ АД в изпълнение на договор за кредит, по който ищецът е кредитополучател. Твърди, че на 20.06.2013 г. е настъпило застрахователно събитие – пожар в застрахованите производствени сгради, по повод на което било образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител, завършило с постановление за

прекръпяване от 17.01.2014 г. На 21.06.2013 г. ищецът своевременно предявил претенция до ответника за изплащане на дължимото застрахователно обезщетение в размер на 1 438 165 лв., по което на 14.03.2014 г. получил отказ за изплащане на застрахователно обезщетение с позоваване на различни основания по общите условия, каквито не били налице.

По делото е представен нотариален акт № 150/24.11.2008 г., том V, рег. № 9218, нот. дело № 950/2008 г. на нотариус Р. Б., с рег. № ***, с който „Кардинал Груп“ ООД е продал на „Кардинал Груп Комерс“ ООД срещу цена от **150 000 лв.** следния недвижим имот: **обособен производствен обект „Цех – с. Кънчево“**, включващ **земя** с площ от 7,479 дка, представляващ имот № 057011 по плана за земеразделяне на землището на с. Кънчево, община Казанлък, м. „Манда гьол“, заедно с построените в него **масивна сграда – цех** на един етаж с площ от 1 226 кв. м., състоящ се от производствен цех, две пристройки, навес и котелно, **трафопост** на един етаж с площ от 18 кв. м. с метален навес към него с площ от 15 кв. м., **портал** на един етаж с площ от 24 кв. м., **ГСМ** с площ от 7 кв. м., **склад с гараж** на един етаж с площ от 60 кв. м., и **метален навес** към него с площ от 14 кв. м., както и всички други постройки, подобрения, съоръжения, инсталации и трайни насаждения.

С удостоверение № 17/4.03.2009 г., издадено от главния архитект на община Казанлък, е въведен в експлоатация следния строеж: „Пристройка към производствен обект със 355 кв. м. ЗП и преустройство на съществуваща сграда в цех за транжиране и преработка на птиче месо с 1 210 кв. м. ЗП и 1 565 кв. м. РЗП“, находящ се в поземлен имот № 057011, м. „Манда гьол“, землище на с. Кънчево, с възложител „Кардинал Груп“ ООД.

С писмо с вх. № 148123/13.11.2018 г. на община Казанлък по делото е постъпил одобрения инвестиционен проект, въз основа на който е извършено същото преустройство. Впоследствие с писмо с вх. № 168617/27.12.2018 г. на същата община са изпратени и копия от доклад за резултатите от обследване на съществуващ строеж, обяснителна записка и комплексен доклад за оценка за съответствието със съществените изисквания към строежите. В първия посочен доклад е записано, че процесният обект е въведен в експлоатация през 1976 г., бил е актуван с АДС № 6202/30.05.1966 г., като няма налична проектна документация.

С договор за кредит № 1026.1211/20.02.2012 г. „Търговска банка Д“ АД е предоставила на ищеца „Кардинал Груп Комерс“ ООД кредитна линия в размер на максимум **500 000 лв.** до 5.07.2013 г., с възможност за последователно продължаване на срока до 5.07.2014 г., 5.07.2015 г., 5.07.2016 г. и 5.03.2017 г. след преразглеждане и положително решение на банката, който кредит се отпуска за финансиране на оборотни средства за текущи разплащания, както и за плащане на публични задължения в размер на 220 000 лв. Уговорено е издължаването на кредита, заедно с уговорените лихви и такси, да се извърши до 5.07.2013 г., а ако срокът на кредитната линия се продължи – до продължения срок. Според чл. 5.1.1., ал. 1 от договора кредитополучателят се задължава да учреди в полза на кредитора си особен залог върху търговското предприятие по баланса му към 30.09.2011 г., включително и върху недвижимите имоти, машини оборудване и др. В чл. 5.1.3 е уговорено, че кредитополучателят застрахова в полза на банката предоставеното обезпечение в предварително одобрена от нея застрахователна компания. Договорът е подписан и от солидарните длъжници М. Д. М. /той и управител на ищцовото дружество/ и И. М. Т..

Преди учредяването на уговорения особен залог е било изготвено становище от 23.01.2013 г. от експерт в дирекция „Корпоративно банкиране“ към същата банка, в което е описано и оценено предприятието, състоящо се от „Цех за транжиране и преработка на птиче месо“, производствена сграда с площ от 1 565 кв. м., пречиствателна станция за отпадни води с площ от 80 кв. м. и неурегулиран ПИ № 057011 с площ от 7 476 кв. м. Прието е, че актуалната пазарна стойност на обезпечението е 716 900 евро, а ликвидационната стойност е 573 500 евро.

Представена е застрахователна полица № 0110-610-2013-0003/7.03.2013 г., удостоверяваща сключен договор за застраховка „Пожар и природни бедствия“, секция I „Индустриален пожар“, между застрахователя ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД и застрахования „Кардинал Груп Комерс“ ООД за застраховане на принадлежащо на застрахования имущество, находящо се в с. Кънчево, община Казанлък. Предметът на застраховката включва за основно покритие: 1) производствени сгради за застрахователна сума 1 410 000 лв., на база действителна стойност, по клауза А /пожар, вкл. последиците от гасенето му; експлозия; мълния; сблъскване или падане на пилотирано летателно тяло, негови части или товар/, клауза Б2 – буря, градушка, пороен дъжд и наводнение, клауза Б3 – тежест при естествено натрупване на сняг и/или лед, клауза Б4 – измокряне на имущества вследствие изтичане на вода и пара от резервоари, тръбни инсталации и включените към тях уреди; клауза Б5 – удар от превозно средство или животно или авария с товарни и разтоварни машини при товарени и разтоварване; клауза Б6 – замръзване; клауза Б7 – свличане и/или срутване на земни пластове или увреждане от действието на подпочвени води; клауза Д2 – умишлен палеж и/или експлозия и клауза Д5 – злонамерени действия на трети лица; 2) други ДМА за застрахователна сума 27 165 лв., на база балансова стойност, по покрити рискове по същите клаузи, както и по клауза Б1 – имплозия; 3) необходими разходи /покритие по клауза Д13/ със застрахователна сума 1 000 лв. За тези покрития е уговорено самоучастие във всяка щета от 10 %. Освен това е уговорено покритие по клауза Д6 „Земетресение“ за производствени сгради при 100 % застраховане, при застрахователна сума 1 410 000 лв. Уговорено е, че срокът на застраховката е от 8.03.2013 г. до 7.03.2014 г., застрахователна премия в размер на 1 081,20 лв., платима на четири равни вноски в срок до 7.12.2013 г. Застраховката е сключена в полза на трето ползващо се лице – „Търговска банка Д“ АД, като е посочено, че при настъпване на застрахователно събитие дължимото обезщетение ще се изплати на ползващото се лице до размера на задълженията на застрахования към него към датата на събитието. Застраховката е сключена при общи условия, като приложими са действащите към онзи момент, одобрени от Съвета на директорите на застрахователя, в сила от 1.05.2003 г., изменени с решение от 22.11.2011 г.

Представена е заповед № 484/17.06.2013 г. на управителя на ищцовото дружество, с която е било наредено във връзка с изпълнение на заявка от 22:00 ч. на 19.06.2013 г. до 6:00 ч. на 20.06.2013 г. извънредна нощна смяна да работят А. М. А., Г. М. О. и З. А. Р., с ръководител на смяната Б. Г. С.. Същите са удостоверили с подписа си запознаването със заповедта.

Между страните е безспорно, че на 20.06.2013 г. около 1:00 ч. е настъпило предвидено в договора застрахователно събитие – пожар, засегнал застрахованото имущество. Ищецът е уведомил ответника за събитието с уведомление с вх. № 17/21.06.2013 г., по повод на което е била образувана преписка по щета № 0110-610-2013-00003, копие от която е представена по делото. С последващо писмо от 24.06.2013 г. ищецът е уточнил, че претендира изплащане на максималния размер по полицата – 1 438 165 лв.

На 24.06.2013 г. служители на застрахователя са извършили първоначален оглед на щетите, за което са съставили констативен протокол, към който е приложен опис на щетите. Посочено е, че се касае до опожарена производствена сграда /цех за месопреработка/, изпълнена от стоманена конструкция, двускатен покрив от термопанели. За останалите сгради е посочено, че са незасегнати – трафопост, пречиствателна станция, офис, работилница и портал.

От материалите по застрахователната преписка е видно, че ответникът е възложил на дружеството „Би Ел Ей“ ЕООД /„Bulgarian Loss Adjusters“ Ltd., асоциирано към Crawford/ да извърши проучване на обстоятелствата по заявената щета, като изготви доклад по същата. Такъв окончателен доклад е изготвен с № BLA-011306C102/14.02.2014 г., подписан от управителя на същото дружество – Х. И., в който е посочено, че са били извършени три огледа – на 21.06.2013 г., 27.06.2013 г. и 9.07.2013 г. В доклада е посочено, че въз основа на одобрените проекти основната сграда на производствения цех е построена през 1976 г. и преустроена през 2008 – 2009 г., с обща РЗП от 1565 кв. м., представлява едноетажно корабно хале, в което са разположени производствени площи, хладилни камери, складове и административно-битова част, като сградата е изпълнена с изцяло стоманена конструкция със стоманени колони /съставен профил/ и двускатна покривна ферма; покривното покритие и фасадните стени, както и хладилните камери са изпълнени с термо панели; таваните са окачени, боядисани с латекс; дограмата е алуминиева, а настилките са с мозайка или теракота. Изпълнени са ВиК, ел. инсталации, климатични и хладилни агрегати и окабеляване. Част от ОВ съоръженията /хладилни камери с въздухоохладители, свързани с арматура/ са разположени от външната страна на сградата, а останалите – във вътрешността ѝ. Установено е, че пожарът е възникнал около 1:00 ч. на 20.06.2013 г. в основната сграда, когато в нея са били трима работници, един отговорник и един пазач, които са изпълнявали нощната си смяна. Един от служителите на скарите за печени на месо пръв забелязва огъня и изключва ел. захранването на скарите, като след минути получава помощ от колегите си, но въпреки техните опити да загасят пожара, до пристигането на органите на РС „ПБЗН“, огънят се разпространил и напълно обхванал производствената сграда. По време на огледа се установило, че металната носеща конструкция на сградата е напълно унищожена – под действието на високата температура всички стоманени ферми и колони са деформирани и паднали, разрушавайки обособените вътрешни помещения, а покривните и фасадни термо-панели били намерени напълно изгорели и деформирани. Относително запазени били източната фасадна стена и прилежащите ѝ две помещения, заедно с трафопоста, разположен на северната фасада. Запазени били и външните части на разположените по източна и западна фасади ОВ инсталации, а всички останали сгради и конструкции, намиращи се на територията на предприятието, не били засегнати от пожара – пречиствателната станция от 80 кв. м., металния навес за почистване на камиони от 29 кв. м., портала от 24 кв. м. и офис сградата от 60 кв. м. В доклада е посочено, че най-вероятната причина за пожара е запалване на мазнини от ел. скара при печене на пилешко месо, като не може да се изключи и вероятността инцидентът да е причинен умишлено, въпреки, че образуваното наказателно производство е било прекратено. Посочено е, че изследването на причините, довели до развитие на пожара в такъв обем, е установило редица несъответствия с нормативните изисквания при проектирането и изграждането на обекта, като: 1) категоризацията на производството по пожарна опасност е занижена с две позиции, а от там е занижена противопожарната защита на сградата – категорията е била определена на „Д“ в „Комплексен доклад за съответствие със съществения изисквания за строежите“, а вярната категория трябвало да е „В“ на основание Наредба № 2/1994 г. за ПСТН; 2) пожарното осигуряване на сградата не

съответства на изискванията според установената категоризация на производство по пожарна опасност – не са изпълнени негорими ивици по фасадите и покрива, които да спрат разпространението на огъня; металните елементи на носещата конструкция /колони и покривни ферми/ не са били защитени срещу пожар и топлинно въздействие; 3) в „Комплексен доклад за съответствие със съществените изисквания за строежите“ конструкцията на обекта е определена на III степен на пожароустойчивост, а следвало да бъде I или II степен съгласно чл. 107, ал. 1 и 2 от Наредба № 2/1994 г. за ПСТН. Поради това е направен извод, че консултантът по проекта също е допуснал и одобрил съществени пропуски в оценявания проект, но сградата е била използвана напълно законно предвид издаденото удостоверение за въвеждане в експлоатация № 17/4.03.2009 г. Били нарушени и нормативни изисквания при експлоатация на обекта – праховите пожарогасители били с изтекъл срок на годност към датата на пожара /20.06.2013 г./, който срок е 1 година, а последната им проверка била извършена на 11.04.2012 г.; няма информация за наличието и състоянието на кофпомпи в обекта; липсва информация за извършвани периодични инструктажи на служителите по плана за предотвратяване и ликвидиране на аварии след 2010 г.; липсва информация за извършено тренировъчно обучение на служителите за 2012 г. и 2013 г. Посочено е, че на 6.11.2013 г. от застрахования са били представени и допълнителни документи – ново пожарно досие, съдържащо редица от липсващите документи, но отново не били приложени нови протоколи за тестване на прахови пожарогасители, което потвърждавало извода, че към датата на пожара те били с изтекъл срок на годност.

Според същия доклад действителната стойност на застрахованите сгради е по-ниска от посочената в полицата /1 410 000 лв./, а именно 1 091 615,25 лв., от които: 1) 997 091,46 лв. – за основната сграда, 2) 54 083,33 лв. – за пречиствателна станция, 3) 8 196,50 лв. – за трафопост, 4) 3 770 лв. – за метален навес, 5) 8 135,42 лв. – за портал, и 6) 20 338,54 лв. – за офис сграда. Поради това е прието надзастраховане с 29 %. В доклада щетите са оценени на общо 853 982,08 лв., описани по пера в приложение № 3, към които трябва да се прибавят разходи за разчистване в размер на 1 000 лв., т.е. общо **854 982,08 лв.** След приспадане на уговореното самоучастие от 10 % размерът на обезщетението възлиза на 769 483,87 лв.

От същия аварийен комисар е изготвено и пожаротехническо становище.

С писмо с изх. № ЦУ 17-1673/14.03.2014 г. ответното дружество е уведомило ищеца и „Търговска банка Д“ АД, че отказва да изплати застрахователно обезщетение за процесното събитие, позовавайки се на следните клаузи от ОУ – чл. 3, ал. 1, т. 1; чл. 3, ал. 1, т. 3; чл. 3, ал. 2; чл. 5; чл. 20, т. 4; чл. 20, т. 6, които са обосновани с фактически констатации от доклада на аварийния комисар. На база на това е прието, че събитието е извън обхвата на застрахователното покритие и застрахователят няма основание за изплащане на обезщетение.

С молба с вх. № 15-3040/1.04.2014 г. ищецът е възразил срещу отказа, по повод на което с писмо с изх. № ЦУ 17-1744/28.04.2014 г. ответникът е отказал преразглеждане.

С писмо с вх. № ЦУ 17-2542/5.01.2015 г. третото ползващо се лице „Търговска банка Д“ АД е поискало преразглеждане на отказа. На същото ответникът е отговорил с писмо с изх. № ЦУ 99-75-93/29.01.2015 г., в което е посочено, че с оглед съвместните им взаимоотношения сформирали застрахователно-експертна комисия за преразглеждане на щетата, като уведомили и „Мюнх РИ“ – водещия презастраховател с референтен договор № DTT163 по процесната застрахователна

полица, в качеството му на заинтересовано лице с оглед ревизиране на ликвидационната преписка и потвърждаване допустимия признат размер на справедливо обезщетение за възстановяване на вредите. Посочено е, че отчитайки наличието на драстично надзастраховане очакванията за допустим размер на обезщетението след ревизиране от презастрахователя са в размер на 500 000 лв., като преди евентуалното изплащане следвало да се подпише споразумение с банката.

Впоследствие с писмо с изх. № ЦУ 99-305/27.05.2015 г. ответникът е уведомил банката, че е преразгледал становището си по сметата, като е поискал предоставяне на редица документи за установяване на актуалния размер на задълженията по кредита. Такива са изпратени от банката с писмо с вх. № ЦУ 99-333/4.06.2015 г. Част от същите е и приложена счетоводна справка за задълженията към 28.05.2015 г. по договора за кредит, според която те възлизат общо на 650 993,07 лв., от които: 1) 500 000 лв. – главница, 2) 6 833,33 лв. – възнаградителна редовна лихва за периода 5.05.2015 г. – 28.05.2015 г., и 3) 144 159,74 лв. – възнаградителна просрочена лихва за периода 5.07.2014 г. – 28.05.2015 г.

С доклад № 2/28.07.2015 г. по същата смета ответникът е признал право на обезщетение на банката в размер на 500 000 лв.

На 20.07.2015 г. между ответника ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД и „Търговска банка Д“ АД е било сключено споразумение във връзка с процесното застрахователно събитие от 20.06.2013 г. Посочено е, че след проведените преговори между застрахователя и банката, като ползващо се от застраховката лице, е постигнато съгласие застрахователят да заплати на банката застрахователно обезщетение в размер на 500 000 лв. в срок до края на м. 07.2015 г. Тази сума е прието за действителна стойност на застрахованото имущество към деня на настъпване на събитието. От страна на банката е декларирано, че след получаване на плащането ще счита отношенията си със застрахователя за уредени, като банката е напълно и окончателно удовлетворена от сумата и няма да има други претенции занапред. Видно от представеното преводно нареждане от 10.08.2015 г. ответникът е превел уговорената сума по сметка на банката.

По делото е постъпило в оригинал досъдебно производство ДП № 3М-948/2013 г. по описа на РУП – гр. Казанлък, пр. пр. № 2008/2013 г. на РП – Казанлък, изискано с определение от 5.12.2016 г. на СГС. Същото е образувано на 20.06.2013 г. във връзка със същото събитие – за разследване на възможно престъпление по чл. 330, ал. 1 НК срещу неизвестен извършител. Наказателното производство е било прекратено с постановление от 17.01.2014 г. на прокурор при РП – Казанлък. В същото е прието, че не са събрани доказателства за извършено престъпление по чл. 330, ал. 1 НК, доколкото от назначените експертизи пожарът е възникнал от запалване на животинска мазнина на ползваните електрически скари, но не се дължи на неизправност на електрическата инсталация или в електрическите уреди, като липсват доказателства определено лице умишлено да е запалило пожара. Постановлението за прекратяване е било оспорено от ответното дружество с жалба от 3.09.2014 г., но е било потвърдено с постановление от 11.09.2014 г. на Окръжна прокуратура – гр. Стара Загора.

Представени са и удостоверение № 366/9.07.2008 г. по чл. 181, ал. 2 ЗУТ, издадено от община Казанлък; акт за приемане на конструкцията от 28.08.2008 г.; констативен акт от 28.08.2008 г.; разпореждане с рег. № 183/3.02.2012 г. на РУ „Пожарна безопасност и защита на населението“ при МВР – гр. Казанлък; заповеди № 345/20.03.2012 г., № 346/21.03.2012 г., № 347/21.03.2012 г., №

348/21.03.2012 г., № 349/21.03.2012 г., № 350/22.03.2012 г., № 351/22.03.2012 г., № 352/22.03.2012 г. на управителя на ищцовото дружество; утвърдени от същия управител противопожарна инструкции, план за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност при ремонти, реконструкция и преоборудване; план за евакуация, план за действие при пожар; дневник за контрол на наличието и изправността на носимите и возими пожарогасители на обект „Цех за разфасовка и преработка на пилешко месо“ – с. Кънчево; протокол № 0200000761/19.03.2013 г. за предаване и приемане на пожарогасители; фактура № 0200001347/19.03.2013 г.; дневник от 2013 г. на работещите, запознати с плана за предотвратяване и ликвидиране на аварии; извлечения от книги за начален, периодичен и инструктаж на работното място на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана; техническа спецификация от 21.02.2008 г. на полиуретан; декларация за съответствие от 21.02.2008 г.; техническа спецификация от 21.02.2008 г. на листов стомана с PVC; сертифициране от 26.04.2007 г. на „Артик – П. А.“ АД относно производство и дистрибуция на топло-изолационни панели.

В производството пред СГС са разпитани свидетелите Х. И., А. А., З. Р. и Г. О.. Свидетелят Х. И. – управител и собственик на дружеството „Би Ел Ей“ ЕООД – заявява, че същото е било наето от застрахователя – ответник, както и от „Дженерали застраховане“ АД, във връзка с процесното събитие от 2013 г., изразяващо се в пожар на обект на фирма „Кардинал Груп Комерс“ ООД в с. Кънчево. От „Дженерали застраховане“ АД ги били наети във връзка със застраховане на машини и съоръжения, а от ответника – относно застраховане на сградите. Свидетелят бил на място и извършил огледи на обекта. Обектът бил голяма промишлена сграда – птицекланица, състояща се от няколко основни части, имал хладилни камери, офис част, съблекални за работниците, и производствена част, където са машини свързани с обработката на пилетата. Сградата била с метална конструкция, правена на няколко етапа, в едната част с хладилните камери, а производствената част била по-широко хале, с метални конструкции, метални ферми и цялата облечена в термо-панели за покрив и фасади. След пожара сградата е била тежко пострадала, но 30 % от сградата, където са хладилните камери, била по-малко засегната. В основата на производствената част цялата конструкция била паднала до земята, а самата сграда била деформирана. Пожарът бил засегнал основната сграда на площадката, производствената част. Пораженията били в средата на сградата, където имало помещение като кухня, където били разположени скари и там се извършвало предварително печене на пилешкото месо. Като вероятно огнище на пожара сочи кухнята и по-конкретно помещението със скари. Според него сградата не отговаряла на изискванията, тъй като е третирана още самото начало на фаза „Проектиране“ като сграда с влажни процеси, неособено опасно производство. Според свидетеля имало процеси, отговарящи на по-високи категории и тя е следвало да бъде изградена и оборудвана по друг начин. Металните конструкции не били обезопасени и съгласно нормативите се изисква пожаро-защита на конструкцията, каквато нямало, а са използвани горими панели, състоящи се от огъната ламарина, от едната страна и огъната ламарина, от другата страна, а в средата е топлоизолация. Видът на топлоизолацията определял вида на поведението на този панел при пожар. Той можел да е горим, негорим или нещо по средата. Панелите били с полиуретанова пяна, която е горима, но ако се добавят химически добавки, тя ставала трудно горима. Панелът имал противопожарен сертификат. Това били масово използваните 3-слойни панели за строителството. Те били горими, поради което се е разпрострял огънят. Ако са били негорими бетонови елементи, пожарът е щял да се е локализирил само в кухнята и нямало какво да го разпространи повече, без да изгори конструкцията.

Свидетелят А. А. заявява, че към 2013 г. работил като скараджия в дружеството-ищец, което произвеждало печени кюфтета, филета, местни продукти. Процесният пожар от 20.06.2013 г. станал по време на негова работна смяна и в неговото работно помещение, като в съседното били свидетелките З. Р. и Г. О.. Свидетелят не знаел от какво е предизвикан пожарът, но изведнъж пламнали и трите скари, които преди започване на работа свидетелят почистил. След запалването на скарите първо изключил аспирацията и с пожарогасителя се опитал да изгаси огъня. Съдържанието на пожарогасителя свършило и свидетелят отишъл да търси друг пожарогасител, но като се върнал установил, че пожарът се е разраснал, поради което не могъл да влезне вътре. Двете работнички с него на смяна отишли при пазача с поръчение да се обади на пожарната. После свидетелят и колегите му се върнали да гасят пожара, но нищо не можело да се направи. Проведен му бил инструктаж за безопасност. Скарите били пълни с месни продукти, от които изтичала мазнина в специален улей. След около 20 минути дошла пожарната. Те се забавили 20 минути и докато те дойдат, половината от нещата изгорели. Село Кънчево било на 12 км от гр. Казанлък и с кола се пътувало минимум 20 минути. Помещението изгоряло докрай.

Свидетелката З. Р. заявява, че била на работна смяна при процесното събитие, като работила в помещението за вакуумиране на изпечените продукти. От свидетеля А. разбрала, че пожарът избухнал от скарите. След избухването тя и другата свидетелка излезли извън сградата, а свидетелят А. отишъл да гаси огъня.

Свидетелката Г. О. заявява, че също е била на смяна при процесното събитие, като работела в помещението за вакуумиране заедно с другата свидетелка. След избухване на пожара свидетелят А. правел опити за овладяването му. През това време свидетелката и колегката □ съобщили на охраната, която от своя страна се обадила на пожарната. След като те изгасили пожара, нищо не е било останало от сградата. Твърди, че пожарът тръгнал от запалването на скарата към аспирацията. Твърди, че конструкцията на сградата е от PVC.

В първоинстанционното производство са изслушани и приети множество съдебни експертизи. Според заключението от 29.09.2017 г. на съдебно-счетоводната експертиза, извършена от вещото лице П. Д., представената по делото фактура № 0200001347/19.03.2013 г. за сумата 32,21 лв. с ДДС е осчетоводена при издателя „БВА и сие“ ООД, като е включена в дневника за продажби по ДДС за м. 03.2013 г. и в справката-декларация за м. 03.2013 г., подадена в ТД на НАП с уведомление с вх. № 2400-1443226/15.04.2013 г. Установено е и, че на 10.08.2015 г. е извършен превод на сумата 500 000 лв. от банковата сметка на застрахователя-ответник в „Търговска банка Д“ АД към сметка в същата банка, с титуляр самата банка на основание щета № 011061000022013.

Според заключението от 20.11.2017 г. на съдебната пожаротехническа експертиза, извършена от вещото лице В. С., преценявайки данните по досъдебното производство и по настоящото, в конкретния случай пожарът (горенето) е възникнал на скарите за печене, а единственото горимо вещество, което се е намирало върху скарите е била мазнината от печеното месо. Възможният източник на запалване е скарата, върху която не е имало месо, което да отнема топлина и която скара се е нагрjala до температура в интервала между 270-300 градуса по Целзий. В резултат на това е възникнало запалване на мазнината като горенето се интензифицирало от действащата към този момент аспирация. Според вещото лице при изключване на електрическото захранване и при действаща аспирация от създадените въздушни потоци температурата на скарата е щяла да се

понижи под пламната температура на мазнината, като по този начин щял да се наруши триъгълникът на горене, тъй като ще бъде елиминиран източникът на запалване. Вещото лице е дало становище, че изискванията за пожарна безопасност към процесната сграда са посочени в Глава 4 „Обекти с производствено предназначение“, Раздел I „Общи изисквания“ на Наредба № 2 за противопожарни строително-технически норми. Процесната сграда била категория „В“ по пожарна опасност съгласно чл. 31 и таблица 4 от наредбата, както и IV степен по пожароустойчивост по чл. 32 и таблица 5. От данните по делото ставало ясно, че панелите, от които е била изградена сградата, са отговаряли на изискванията за IV степен, но не било ясно имало ли е изградени брандмауери, разделящи сградата на площи от по 2 000 кв. м. Според вещото лице не може да се направи еднозначен извод дали сградата е отговаряла на изискванията за пожарна безопасност. Според вещото лице от материалите, съдържащи се в кориците на делото става ясно, че пожарогасителите са отговаряли на противопожарните стандарти към момента на възникване на пожара. Всички пожарогасители в обекта били обслужени и приведени в съответствие с действащите изисквания на 19.03.2013 г. от специализирана фирма „БВА и сие“ ООД, за което са издадени протокол № 0200000761/19.03.2013 г. и фактура № 0200001347/19.03.2013 г. Според експертизата оставянето на скарите включени и без продукти за термична обработка върху тях способствало за възникване на пожара. Продуктите за термична обработка при поставянето им върху скарата охлаждат работната повърхност за известно време. След това протича процес на нагряване на продуктите за термична обработка докато тяхната температура се изравни с тази на работната повърхност. Ако тази температура е равна или по-висока от пламната температура на отделящите се мазнини възниква пламъчно горене на мазнината и на продукта, намиращ се върху работната повърхност на скарата. Наличието на непочистена животинска мазнина по електрическите скари способства за възникване и разпространение на горене. Отделилата се при печенето мазнина частично се е оттекла в събирателния съд и частично е останала отложена върху работната повърхност на скарите. Липсата на продукция върху работната повърхност на скарите е довела до бързо повишаване на температурата до и над пламната температура на мазнината, което е довело до пламъчно горене. Горенето се е разпространило към събирателния съд и е било интензифицирано от включената аспирация. Според вещото лице в Наредба № 13-2377 за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите няма изрично изискване електрическите уреди да не се оставят включени без наблюдение особено, ако същите имат автоматика. В такива случаи трябва да се спазват изискванията за пожарна безопасност посочени от производителя в паспорта на конкретния уред. В материалите, съдържащи се в кориците на делото и в кориците на досъдебното производство не са приложени технически паспорти на процесните скари. В процесния случай скарите били с регулируема температура в широки граници и термозащита. Вещото лице е изразило становище, че като се имат предвид физико-химичните и пожароопасни свойства на животинските мазнини очевидно скарите са били настроени неправилно на по-висока от необходимата температура за изпичане на продукцията. При правилна настройка на работната температура на скарите не било проблем да бъдат оставени включени без наблюдение. Според експертизата в Наредба № 2 за ПСТН няма изискване към покриви, изпълнени от трислойни самоносещи панели, а изискването на чл. 10, ал. 2 се отнася за трудногорими топлоизолации, а не за покриви от самоносещи трислойни панели. В материалите, съдържащи по делото и в досъдебното производство, няма информация за начина на изпълнение на процесната сграда и в частност на покрива.

В съдебното заседание на 5.12.2017 г. вещото лице е допълнило, че малкото време, през което свидетелят А. е отсъствал от помещението доказва по недвусмислен начин, че температурата на скарите е била във всички случаи по-висока от 270 градуса Целзий, в противен случай не би могло скарите да се подпалят. Вещото лице изключва и възможността мазнината по скарите да е била в малко количество и това е така, тъй като тогава не би могло да се стигне до запалване. Мазнината е била достатъчно, за да пламне пожарът и вероятно след запалване на мазнината се е запалил и контейнерът, в който тя се събира и оттам тръгва и се разраства пожара. Според вещото лице щом на скарите няма продукция, следва да се изключват, ако до тях няма човек и това няма да възпрепятства повторното им загряване, тъй като чугунът изстива бавно.

В заключението от 29.05.2018 г. на тройната съдебно-техническа експертиза, извършена от вещите лица В. С., М. М. и Б. П., са анализирани събраните по делото доказателства и тези по досъдебното производство, като отговорите са дадени във варианти на база различните свидетелски показания. На тази база е отговорено, че причината за настъпила пожар може да е различна – претоварване на ел. инсталацията, захранваща скарите; високо преходно съпротивление в същата ел. инсталация; електрическо късо съединение; самозапалване на натрупани върху скарите остатъци от пилешко месо и мазнини. Прието е, че най-вероятните причина за възникване на пожара са самовъзпламеняване на наслоени върху скарата мазнини и остатъци от пилешко месо или претоварване на захранващата ел. инсталация поради използване на по-мощни скари. Вещите лица сочат, че настъпване на пожара е могло да бъде предотвратено, посредством изключване на ел. скари след приключване на печеното или чрез хвърляне на негоримо одеяло върху възпламенените скари или запалилата се ел. инсталация. Вещите лица са достигнали до извод, че към момента на въвеждането в експлоатация на сградата, последната не е отговаряла на действащите нормативни изисквания за пожарна безопасност, тъй като няма автоматично пожарогасителна инсталация /АПГИ/; пожарогасителят, с който е гасено е отговарял на противопожарните стандарти, но предприятието най-вероятно не е било оборудвано с всички необходими пожарогасителни уреди и средства (негоримо одеяло). Според експертизата оставянето на включени скари в обекта, без върху тях да има продукти за термична обработка, е способствало за възникване и разпространение на пожара; непочистената животинска мазнина по скарите е способствала за възникване на пожара; включените скари не е следвало да се оставят без наблюдение; причината за възпламеняване на абсорбаторите е възникналото пламъчно горене на/върху скарите, разположени под тях. Съобразно експертизата панелите, от които е бил изготвен покривът на сградата, съгласно изискванията на Наредба № 2 за ПСТН, не е било задължително да бъде изграден от негорими ивици. По действащата Наредба № 13-1971 за СТПНОБП е задължително изграждане на такива ивици. Фактът, че покривът на сградата не е изграден от негорими ивици и липсата на АПГИ е способствал за по-бързото разрастване на пожара. За къс период от време (няколко минути, в зависимост основно от силата на вятъра) пожар в такива предприятия облицовани с термозащитни панели тип „Арктик” се разраства на големи площи и обхваща почти напълно строителната конструкция.

Според заключението от 31.10.2018 г. на съдебно-оценителната експертиза, извършена от вещото лице В. Д.: 1) действителната стойност на процесното застраховано имущество към 20.06.2013 г. е била в размер на 1 283 763 лв., 2) стойността на щетите е в общ размер на 996 073,84 лв., и 3) стойността на запазените части е в размер на 170 010 лв.

Според заключението от 22.05.2020 г. на тройната съдебно-оценителната експертиза, извършена от вещите лица М. П., Х. С. и С. А., в резултат на процесния пожар от 20.06.2013 г. са възникнали щети по производствен обект „Цех за месопреработка“, представляващ сграда с ивични основи и единични фундаменти, стоманена конструкция и покривна конструкция – метални ферми. Оградните стени и покривното покритие са от термопанели /с полимерно покритие, клас антибактериални/, включително и хладилни камери. Дограмата е алуминиева, със специални врати за хладилните камери. Настилките са изпълнени съгласно проектната документация. Налични са електрически, ВиК, климатични и хладилни агрегати са налични. В резултат на пожара металната конструкция на сградата е напълно унищожена, всички стоманени ферми и колони са се деформирали и паднали, разрушавайки обособените вътрешни помещения. Покривните и фасадни термопанели са намерени напълно изгорели и деформирани. Относително запазени са източната фасадна стена и прилежащите □ две помещения, заедно с трафопоста разположен на северната фасада. Запазени са и външните части на разположените по източната и западната фасади ОВ инсталации. Унищожени са и 31 бр. машини и съоръжения, описани в таблица 1 от заключението. Стойността на увреденото имущество към 20.06.2013 г. е както следва: 1) пазарната и възстановителна стойност на сградите е 1 199 399,62 лв., а стойността на щетата след приспадане на 10 % самоучастие е 934 013,35 лв.; 2) пазарната и възстановителна стойност на машините и съоръженията е 22 162 лв., а стойността на щетата след приспадане на 10 % самоучастие е 19 945,80 лв. Според вещите лица стойността на запазените части е 154 602,61 лв.

Други доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбите са подадени в сроковете по чл. 259, ал. 1 и чл. 263, ал. 2 ГПК и са допустими.

1. По предмета на делото и допустимостта на обжалваното решение

Предмет на разглеждане във въззивното производство е предявеният от ищеца срещу ответника иск по чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./ за заплащане на сумата 451 842,77 лв., от която с първоинстанционното решение са присъдени 282 401,73 лв. За разликата над 451 842,77 лв. до пълния предявен размер от 1 438 165 лв. искът е отхвърлен и в тази част първоинстанционното решение е влязло в сила като необжалвано.

Исковата претенция се основава на твърдяно неизпълнено от ответника договорно задължение за заплащане на дължимо застрахователно обезщетение по договор за застраховка „Пожар и природни бедствия“, обективиран в представената застрахователна полица № 0110-610-2013-0003/7.03.2013 г., във връзка с настъпило на 20.06.2013 г. застрахователно събитие. Предвид датата на сключване на застрахователния договор и момента на настъпване на събитието приложим закон се явява действащият към същия период Кодекс за застраховането от 2005 г., отменен от 1.01.2016 г. – това следва и от § 22 от сега действащия Кодекс за застраховането (ДВ, бр. 102/29.12.2015 г.).

Определящо за предмета на иска обаче не е правната му квалификация, а фактическите обстоятелства, на които се основава /чл. 127, ал. 1, т. 4 ГПК/, както и вида и обхвата на търсената

защита /чл. 127, ал. 1, т. 5 ГПК/. Ищецът не е длъжен да сочи правна квалификация на претенцията си, а посочената от него не е обвързваща за съда, който служебно следва да приложи закона спрямо установените по делото факти съобразно задължението му по чл. 5 ГПК. По тази причина евентуално погрешната правна квалификация в първоинстанционното решение подлежи на поправяне във въззивното решение, а не води до недопустимост на същото. Същевременно, не всички посочени от ищеца фактически обстоятелства са с еднакво значение спрямо очертаването на основанията на иска, а определящи са тези с основно значение. За процесния осъдителен иск това са твърденията за наличието на конкретен застрахователен договор, сключен между страните, и за настъпило на определена дата застрахователно събитие, причинило съответните вреди. Конкретните клаузи на договора, особеностите на събитието и обхвата на вредите са важни подробности от значение за изхода на делото, но не са определящи нито за основанията на иска, нито за неговия предмет. Част от тези подробности са, че договорът е сключен в полза на трето ползващо се лице /което е изрично посочено в исковата молба/, както и дали ищецът претендира цялото следващо се обезщетение по договора или само част от него, извън полагащото се на третото лице. Тези обстоятелства са от значение за основателността на иска, но не и за очертаване на неговия предмет. Те не са определящи и за правната квалификация на вземането, която е само по чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./. С обжалваното решение съдът се е произнесъл в рамките на този предмет, а не го е надхвърлил с това, че е приел за приложима хипотезата на чл. 199а, ал. 1 КЗ. Ето защо и противно на доводите на ответника обсъждането на тази хипотеза в мотивите на решението не означава излизане извън заявеното основание на иска, а нейното привързване в диспозитива към квалификацията на иска /чл. 208, ал. 1 във вр. с чл. 199а, ал. 1 КЗ/ е било излишно, а от там и ирелевантно към законосъобразността само по себе си.

Следователно, обжалваното решение е допустимо.

-

2. По иска по чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./

По делото не се спори, а и от доказателствата се установява, че: **1)** между страните е бил сключен договор за имуществена застраховка, обективиран в представената комбинирана застрахователна полица „Пожар и природни бедствия“, секция I „Индустриален пожар“ № 0110-610-2013-0003/7.03.2013 г., по силата на който ответникът е застраховал принадлежащо на ищеца движимо и недвижимо имущество, находящо се в с. Кънчево, община Казанлък, представляващо стопански сгради и инвентар, покриващо увреждане на имуществото от различни рискове за периода от 8.03.2013 г. до 7.03.2014 г.; **2)** договорът е бил сключен в полза на трето лице – „Търговска банка Д“ АД, която е предоставила на ищеца кредитна линия в размер до 500 000 лв. по договор за кредит № 1026.1211/20.02.2012 г., като застраховката обхваща имущество, което е предоставено в обезпечение на банката по договор за особен залог на предприятието; **3)** в периода на застрахователно покритие е настъпило застрахователно събитие по основния риск, а именно – пожар в основната производствена сграда, случил се на 20.06.2013 г.; **4)** в резултат на пожара е била унищожена значителна част от производствената сграда и инвентара в нея, с изключение на източната фасадна стена и прилежащите ѝ две помещения, заедно с трафопоста, разположен на северната фасада, както и външните части на разположените по източна и западна фасади ОБ инсталации; **5)** ищецът уведомил ответника за събитието на 21.06.2013 г., по повод на което е била

образувана преписка по щета № 0110-610-2013-00003; 6) застрахователят първоначално отказал изплащане на претендираното обезщетение с писмо с изх. № ЦУ 17-1673/14.03.2014 г., приемайки, че събитието е извън обхвата на застрахователното покритие и поради неизпълнени от застрахования задължения по ОУ; 7) впоследствие на 20.07.2015 г. между ответника и „Търговска банка Д“ АД е било сключено споразумение, с което е постигнато съгласие застрахователят да заплати на банката застрахователно обезщетение в размер на 500 000 лв., която сума е била реално заплатена на 10.08.2015 г.

Възраженията на ответника срещу иска, своевременно изтъкнати в отговора на исковата молба в първата инстанция са, че: 1) ищецът не бил легитимиран да предяви правата по процесния договор, тъй като същият е сключен в полза на трето лице – „Търговска банка Д“ АД, а претенцията не била основана на чл. 199а, ал. 1 КЗ; 2) налице било надзастраховане; 3) претендираните от ищеца вреди били завишени, а действителните били в по-малък размер; 4) били налице основания за отказ за заплащане на обезщетение по чл. 211, т. 2 КЗ /отм./, поради неизпълнени от ищеца задължения, предвидени в договора и в закона; 5) евентуално – по същите причини били налице основания за намаляване на обезщетението поради съпричиняване на вредите от застрахования; и 6) ответникът бил заплатил цялото дължимо обезщетение на третото ползващо се лице и не дължи повече. По тези спорни въпроси въззивният съд намира следното:

1. Действително, процесният договор за имуществено застраховане е сключен в полза на третото лице „Търговска банка Д“ АД, което е било сторено в изпълнение на сключения между банката и ищеца договор за кредит № 1026.1211/20.02.2012 г. Това по правило означава, че само ползващото се трето лице може да претендира от застрахователя изплащане на дължимото застрахователно обезщетение, тъй като само то се явява кредитор на подобно вземане, макар и страна по договора да е ищецът. От посоченото правило обаче законодателство е предвидило изключения, при които самият уговарящ става кредитор по договора. На първо място, това е общата възможност по чл. 22, ал. 1, изр. 2 и 3 ЗЗД за отмяна на уговорката в полза на третото лице в хипотезите, когато отмяната е извършено преди третото лице да заяви, че иска да се ползва от нея, или когато е извършена след този момент, но уговарящият изрично си е запазил правото на отмяна. В конкретния случай не се твърдят и доказват подобни обстоятелства. На второ място, подобно изключение е уредено в разпоредбата на чл. 199а, ал. 1 КЗ /отм./, предвиждаща, че при застраховка в полза на кредитор и при настъпване на застрахователното събитие застрахователят отговаря пред кредитора **до размера на непогасената част от задължението**, за обезпечението на което е сключен застрахователният договор, а право на останалата част от застрахователното обезщетение има длъжникът. Несъмнено процесният застрахователен договор е сключен именно в хипотезата на чл. 199а КЗ /отм./ – това е видно от качеството на ползващото се лице /банка, чийто предмет на дейност е императивно ограничен – чл. 2, ал. 4 ЗКИ/. В случая за същото застрахователно събитие ответникът е заплатил на банката застрахователно

обезщетение в размер на 500 000 лв., а ищецът претендира обезщетение от 1 438 165 лв. Независимо, че в исковата молба не е изрично посочено, че се претендира разликата над изплатената на банката сума /който факт може би не е бил известен на ищеца към онзи момент/, а се претендира цялото обезщетение, то това обстоятелство следва да бъде съобразено от съда и касае размера на евентуално полагащото се на ищеца обезщетение, а не основанието на претенцията. Ето защо ищецът се явява материалноправно легитимиран с правата по процесната застраховка при съобразяване на чл. 199а, ал. 1 КЗ /отм./.

2. Направеното възражение за надзастраховане би имало значение единствено към размера на евентуално възникнало вземане за застрахователно обезщетение. При имуществено застраховане лимитът на отговорност на застрахователя се определя от уговорената в договора застрахователна сума, която не може да надвишава действителната или възстановителната стойност на имуществото към датата на сключване на договора за застраховка, като ако друго не е уговорено меродавна е действителната стойност – чл. 203 КЗ /отм./. Надзастраховане е налице, ако е уговорена по-голяма застрахователна сума от действителната, съответно възстановителната стойност към същия момент, в който случай договорът остава в сила, като застрахователната сума се намалява до размера на действителната, съответно възстановителната стойност – чл. 204, ал. 1 КЗ /отм./. Тежестта да докаже, че има надзастраховане е на застрахователя, който черпи изгода от този факт, а и следва да опровергае собственото си удостоверяване на определената в договора застрахователна сума чрез подписа на своя представител.

В конкретния казус ответникът не е ангажирал доказателства за наличието на надзастраховане. Двете приети заключения на съдебно-оценителни експертизи са дали оценка на застрахованото имущество към датата на процесното събитие /20.06.2013 г./, като според едноличната експертиза то е оценено на 1 283 763 лв., а според тройната експертиза – 1 199 399,62 лв. Липсва оценка обаче към датата на сключване на договора /7.03.2013 г./, който е меродавният момент за тази преценка. Ето защо възражението за надзастраховане е недоказано. Друг е въпросът, че с оглед останалите установени по делото обстоятелства /напр. размера на вредите/ възражението е и без значение – то би било такова само, ако вредите надхвърлят действителната стойност на имуществото, определена към 7.03.2013 г., което не се установява.

3. Между страните не са спорни видът и обхватът на вредите, причинени на застрахованото имущество от процесния пожар. Същите са описани в изготвения по застрахователната преписка доклад с № BLA-011306C102/14.02.2014 г. на наетия от ответника аварийен комисар. В този доклад тези вреди са оценени на 854 982,08 лв. В исковата молба ищецът претендира, че тези вреди са на обща стойност 1 438 165 лв.

По делото са изслушани две оценителни експертизи по този въпрос /еднолична и тройна/, като

според първата стойността на вредите към датата на събитието е 996 073,84 лв. Според заключението на тройната експертиза тази стойност е общо 1 221 561,62 лв., от които 1 199 399,62 лв. – за вредите на сградите и 22 162 лв. – за вредите на застрахованите ДМА /машини и съоръжения/. Въззивният съд кредитира заключението на тройната експертиза, което е възприето и в обжалваното решение, а и във въззивните жалби липсва оспорване на тази фактическа констатация.

4. Ответникът възразява, че са налице основания за пълен или поне частичен отказ за плащане на застрахователното обезщетение, позовавайки се на различни клаузи от ОУ и на закона.

Въззивният съд предварително отбелязва, че дейността на застрахователите е подложена на мащабна законова регулация, част от която са и основанията за отказ /пълен или частичен/ за изплащане на застрахователни обезщетения след настъпване на застрахователното събитие. Тези основания са императивно уредени в чл. 211 КЗ /отм./, според който застрахователят може да откаже плащане на обезщетение **само**: 1) при умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахования или от трето ползващо се лице; 2) при неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор; и 3) в други случаи, предвидени със закон. Такива други случаи по смисъла на чл. 211, т. 3 КЗ /отм./ са установени например при: 1) съзнателно или несъзнателно необявяване на съществени за риска обстоятелства, за които застрахователят е поставил писмено въпрос, съществували **при** сключването на застрахователния договор – чл. 189 и чл. 190 КЗ /отм./, 2) съзнателно или несъзнателно необявяване на съществени за риска обстоятелства, за които при сключване на договора застрахователят е поставил писмено въпрос и които са настъпили **след** сключването на застрахователния договор – чл. 191 КЗ /отм./, 3) неизпълнение на задължението на застрахования да уведоми застрахователя за настъпилото застрахователно събитие в установените срокове с цел да попречи на застрахователя да установи обстоятелствата, при които е настъпило събитието, или ако неизпълнението е направило невъзможно установяването им от застрахователя – чл. 206, ал. 3 КЗ /отм./, 4) неизпълнение на задължението на застрахования да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, да спазва предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди и да допуска застрахователя да прави проверки – чл. 207, ал. 2 КЗ /отм./. Характерно за всички основания за отказ е, че тяхното законосъобразно приложение е обусловено от наличието на **пряка причинно-следствена връзка** между неизпълнението на конкретното задължение на застрахования и настъпването на застрахователното събитие, неговото установяване от застрахователя, размера на вредите, респ. възможността да бъдат предотвратени вредите от същото или техният размер да бъде намален.

В случая в първата си част /пълен отказ/ възражението на ответника е в явно противоречие с вече изплатеното от него на третото ползващо се лице застрахователно обезщетение за същото събитие в размер на 500 000 лв., което ответникът е признал и с подписаното споразумение от 20.07.2015 г. По тази причина по настоящото дело ответникът може да упражни единствено възражение за намаляване на застрахователното обезщетение, като твърди, че над изплатените 500 000 лв. не дължи повече. Това възражение неточно е наречено от него „възражение за съпричиняване“, което пък е възприето в обжалваното решение и неправилно е квалифицирано от съда по чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Цитираната разпоредба е относима към определянето на размера на

задължението на делинквента при наличието на деликтна отговорност. Тя би имала значение при определянето на размера на задължението на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, която е функционално свързана с деликтната отговорност. Същата разпоредба обаче е изцяло неотносима към определяне на размера на задължението на застрахователя в общото имуществено застраховане, каквото е процесното. В това застраховане нито застрахователят е делинквент, нито покрива отговорността на такъв, за да се прилага чл. 51, ал. 2 ЗЗД. То покрива рисковете от увреждане на имуществен актив, за които е сключена застраховката, а не покрива нечия чужда отговорност. Следователно, не разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е приложимата относно възражението на ответника за намаляване на застрахователното обезщетение, а специалните разпоредби на застрахователното право, посочени по-горе. През тази призма следва да бъдат разгледани и конкретните фактически твърдения на ответника.

В писмото си с изх. № ЦУ 17-1673/14.03.2014 г. ответникът е мотивирал отказа за изплащане на застрахователното обезщетение със следните фактически твърдения: **1)** процесният пожар се дължал на груба небрежност на управителя на застрахования, изразяваща се в недостатъчен контрол на пожарната безопасност на обекта; пожарогасителите на обекта са били с изтекъл срок на годност; не е проведен редовен инструктаж за пожарна безопасност на работещите на обекта; противопожарното досие на обекта не било в актуализирано състояние съгласно Наредба № Из-2377/2011 г. и липсват документи, издадени от органите по противопожарна безопасност и защита на населението; това обосновавало хипотезата на чл. 3, ал. 1, т. 1 ОУ; **2)** в нарушение на чл. 31, ал. 2 ПСТН процесната сграда била с определена категория „Д“, а следвало да е категория „В“, тъй като в нея се намирали и складове и помещения за опаковане на продукцията, което предполагало по-високи изисквания за пожарна безопасност; панелите, от които изграден покривът на сградата, не са разделени от негорими ивици съгласно изискванията на Наредба № 2 за ПСТН; това обосновавало хипотезата на чл. 3, ал. 1, т. 3 и ал. 2 ОУ; **3)** застрахованият не предприел действия за съобразяване с изискванията на новата Наредба № Из-2377/2011 г. – не е провеждан редовен инструктаж на работниците и служителите, а пожарогасителите на обекта са били с изтекъл срок на годност; това обосновавало хипотезата на чл. 20, т. 4 и 6 ОУ; **4)** застрахованото лице не отговорило на въпросите от заявлението-въпросник по т. 2 и 3 – относно описание на производствения процес и мерките за пожарна защита; на въпрос по т. 4 е отговорено, че горими и лесно запалими материали в обекта няма; това обосновавало хипотезата на чл. 6, буква „в“ във вр. с чл. 5 ОУ.

Посочените клаузи на приложимите ОУ предвиждат, че: **1)** застраховката не покрива преки или косвени загуби, повреди и/или разноси по застраховано имущество в резултат на: 1.1) умишлени действия и/или груба небрежност на работници, служители или лица под контрола на застрахования – чл. 3, ал. 1, т. 1; 1.2) нарушени строително-технически норми и изисквания, строителни недостатъци, недоброкачествен ремонт или монтаж, неотстранени повреди от по-рано настъпили събития – чл. 3, ал. 1, т. 3; 1.3) не са спазени изискванията на нормативните актове при строителството/изграждането на застрахованото имущество – чл. 3, ал. 2, т. 2; **2)** застрахованият е длъжен да отговори на поставените в заявлението-въпросник въпроси, като посочи всички обстоятелства, които са му известни и имат съществено значение за оценката на риска от застрахователя и условията, при които застрахователният договор може да бъде сключен /чл. 5/, като при неизпълнение на това задължение застрахователят има право в случай, че са настъпили щети на имуществото, да откаже изплащане на застрахователното обезщетение, ако неточно

обявеното или премълчано обстоятелство е оказало въздействие за настъпване на събитието /чл. 6, буква „в“/; 3) застрахованият е длъжен да спазва всички изисквания за безопасност, произтичащи от законодателството, както и стандартите и предписанията на компетентните органи и на застрахователя за експлоатация на подобни обекти – чл. 20, т. 4; 4) застрахованият е длъжен да вземе необходимите мерки за предотвратяване настъпването на застрахователни събития – чл. 20, т. 6.

Допълнително в отговора по чл. 131 ГПК и в писмената защита в първата инстанция ответникът твърди, че настъпването на събитието било способствано от това, че: 1) сградата не отговаряла на нормативните изисквания за противопожарна безопасност, тъй като нямала автоматична пожарогасителна инсталация; 2) предприятието не било оборудвано с всички необходими пожарогасителни уреди и средства, а именно – негоримо одеяло; 3) била проявена груба небрежност на служителите на ищеца, тъй като настъпването на пожара е могло да бъде предотвратено, ако електрическите скари не били оставени без надзор, ако били почистени от наслоените мазнини, ако били изключени след приключване на печенето, ако абсорбаторите над скарите били почистени. Това според него обосновавало основанията за отказ по чл. 211, т. 2 КЗ /отм./. Въпреки, че тези твърдения ответникът не е заявил в предсъдебната фаза по уреждане на застрахователната претенция, това не преклудира възможността му да наведе подобно възражение в съдебния процес. Както е изяснено и практиката по чл. 290 ГПК на ВКС^[1] допустимо е застрахователят, в иницииран от застрахования исков процес за събиране вземането му от дължимо застрахователно обезщетение, да предяви и други основания за отказ за заплащането му, освен заявените извънсъдебно, по образуваната щета.

По така наведените възражения въззивният съд намира следното:

Внимателният прочит на хипотезите по чл. 3 ОУ сочи, че: 1) същите обхващат почти всички типични случаи на възникване на събитието „пожар“, т.е. извън тях почти не остават възможни житейски хипотези на вреди от пожар, които практически биха били обхванати от покритието по имуществената застраховка, и 2) налице е недопустимо смесване на непокритите рискове с основанията за отказ поради неизпълнени други задължения на застрахования.

Въпросът кои са покритите застрахователни рискове е основен предмет на уреждане в застрахователния договор, тъй като е негов съществен елемент – част от естественото му съдържание, без което такъв договор не може да има. Поради това както чл. 183, ал. 1 КЗ /отм./, така и чл. 184, ал. 3, т. 3 КЗ /отм./ изискват договорът да съдържа описание на покритите рискове, разбираани като бъдещите опасности, срещу които се извършва застраховането. Следователно, предметното покритие на застраховката следва да е **изцяло определено** към момента на сключване на застрахователния договор, което логически изключва възможността първоначално определените покрити рискове да престанат да бъдат такива поради настъпването на последващи обстоятелства. Такива последващи обстоятелства могат да обосноват други основания за отказ да се плати застрахователното обезщетение /напр. по чл. 207 или чл. 211 КЗ/, но не могат да доведат до изключване на риск от покритието, който риск по волята на страните е станал предмет на техния договор, тъй като това би било последващо изменение на договора, което е допустимо само по взаимно съгласие на страните /чл. 20а, ал. 2 ЗЗД/. Действително, няма пречка страните отнапред да определят в договора за кои събития той няма да се прилага или кои вреди той няма да покрива,

т.е. да определят изключените рискове. Тези изключени рискове обаче следва да са ясно определени и да не са свързани с неизпълнени от застрахования задължения по договора, тъй като последното може да доведе до други правни последици, а не до промяна на предметното покритие на застраховката.

От описаните в чл. 3 ОУ хипотези само част от тях могат да се вместят в понятието „непокрити рискове“, като сред тях са визираните от ответника – по чл. 3, ал. 1, т. 1, т. 3 и ал. 2, т. 1 ОУ. Същевременно, не само тези клаузи са меродавни за очертаване на обхвата на покритието от процесната застраховка рискове. Този обхват се определя и от специалните правила на ОУ по секция I „Индустриален пожар“, както и от самата застрахователна полица, чийто уговорки имат предимство пред ОУ /чл. 186, ал. 1, изр. 3 КЗ – отм./. Така от съдържанието на полицата е видно, че застраховката на сградите и ДМА обхваща и клаузи Д2 и Д5 от специалните условия по секция I „Индустриален пожар“, а именно – умишлен палеж/експлозия, както и злонамерени действия на трети лица. Доколкото специалните клаузи на покритие не изключват умишлените действия от служители на застрахования, то няма съмнение, че е налице дерогация на клаузата на чл. 3, ал. 1, т. 1 ОУ в частта относно умишъла на тези служители. Този умишъл не е равнозначен на умишъла на самия застрахован, който е основание за отказ по чл. 211, т. 1 КЗ /отм./, освен ако служителите са разполагали с представителна власт спрямо застрахованото търговско дружество. Служителите са трети лица спрямо дружеството, макар и намиращи се в правоотношения с него. Тези специални клаузи обаче дерогират общата клауза чл. 3, ал. 1, т. 1 ОУ и в частта относно грубата небрежност на служители на застрахования, доколкото няма логика застраховката да покрива по-тежката форма на вина /умишъла/, а да не покрива по-леката /грубата небрежност/, още повече, че покрива и още по-леката – обикновената небрежност. Следователно, процесната застраховка покрива и вреди от пожар, в резултат на умишлени, грубо небрежни или небрежни действия или бездействия на служители на застрахования.

Визираните в писмото за отказ с изх. № ЦУ 17-1673/14.03.2014 г., а и в хода на делото, фактически обстоятелства, свързани с погрешното категоризиране на процесната сграда като категория „Д“ вместо „В“ по приложимите ПСТН, с липсата автоматична пожарогасителна инсталация, както и с липсата на негорими ивици на панелите и стените, от които е изграден покривът, показват близост с хипотезите на чл. 3, ал. 1, т. 3 и ал. 2, т. 1 ОУ /нарушени строително-технически норми и изисквания; неспазване на изискванията на нормативните актове при строителството/изграждането на застрахованото имущество/. Спрямо настоящия застрахователен договор твърдените обстоятелства /дори и да са верни/ не водят до наличието на непокрит риск, тъй като не се спори, че в този си вид процесната сграда е съществувала от преди сключване на процесния застрахователен договор, като е била надлежно въведена в експлоатация с удостоверение № 17/4.03.2009 г., издадено от главния архитект на община Казанлък. Същевременно, добрата застрахователна практика предполага преди сключването на договора застрахователят да се осведоми за състоянието на обекта на застраховане /било чрез извършване на оглед, било чрез поставянето на писмени въпроси към застрахования/, така щото договорът да не бъде сключен ако обектът има недостатъци, които самият застраховател е включил към непокритите си рискове в ОУ. В случая не се твърди, че преди сключване на договора застрахователят е поставил писмено на застрахования въпроси, свързани горепосочените обстоятелства, което означава, че за застрахователя това не е било съществено за риска обстоятелство /чл. 188, ал. 2 КЗ – отм./. При това положение следва да се приеме, че договорът е

бил сключен от страните за сградата и инсталациите в нея в това им конкретно състояние, с което същите са дерогирали всички несъвместими с това състояние клаузи от ОУ, предвиждащи непокрити рискове /чл. 186, ал. 1, изр. 3 КЗ – отм./. От друга страна, хипотезите на чл. 3, ал. 1, т. 3 и ал. 2, т. 1 ОУ предполагат самите неспазени строителни норми да са пряка причина за застрахователното събитие „пожар“, което в случая не е налице, доколкото данните по делото сочат, че пряка причина за процесния пожар не е начинът на изграждане и оборудване на сградата, а други развили се процеси.

Недоказани се явяват останалите фактически твърдения на ответника в писмото за отказ с изх. № ЦУ 17-1673/14.03.2014 г. Ответникът, чиято е тежестта, не е представил по делото заявлението-въпросник, попълнен от застрахования преди сключване на застраховката. По тази причина съдът не е в състояние да провери как са попълнени отговорите по т. 2, 3 и 4, за които се твърди, че не е отговорено. Не е доказано и какво въобще е съдържанието на тези въпроси, за да се прецени дали те имат съществено значение към риска. Същевременно, в молба от 21.12.2016 г. /л. 180 от делото на СГС/ ответникът е заявил, че не разполага с подобен въпросник.

Противно на оспорванията по делото се доказва, че ищецът е изпълнявал задълженията си за провеждане на инструктаж на работниците и служителите от предприятието, вкл. и от работната смяна при процесното събитие, относно противопожарните изисквания – видно от представените, вкл. в оригинал, книги за начален, периодичен и извънреден инструктаж на работното място на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана, както и дневника на работещите, запознати с плана за предотвратяване и ликвидиране на аварии за 2013 г., носещ подписи на служителите, вкл. на разпитаните по делото свидетели /л. 208 – 209 от делото на СГС/. Същото се потвърждава и от показанията на разпитаните свидетели. Опроверга се и възражението, че пожарогасителите на обекта са били с изтекъл срок на годност – видно от представените протокол № 0200000761/19.03.2013 г. за предаване и приемане на пожарогасители и фактура № 0200001347/19.03.2013 г., чието осчетоводяване при доставчика „БВА и сие“ ООД се доказва от приетото заключение на ССЕ.

Останалите фактически твърдения на ответника принципно не могат да обосноват поддържаните основания за: 1) пълен отказ по чл. 211, т. 2 КЗ /отм./ – при неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор; и 2) пълен или частичен отказ по чл. 207, ал. 2 КЗ /отм./ – неизпълнение на задължението на застрахования да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, да спазва предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди. Както бе посочено по-горе, в настоящото производство неприложими са основанията за пълен отказ, тъй като ответникът вече е изплатил сума за обезщетение за процесното събитие на третото ползващо се лице. Възражението за частичен отказ би могло да се уважи само при предпоставките на чл. 207, ал. 2 КЗ /отм./. Фактическите твърдения на ответника обаче не покриват тази хипотеза, а именно – че предприятието не било оборудвано с всички необходими пожарогасителни уреди /негоримо одеяло/, както и, че била проявена груба небрежност от служители на ищеца, тъй като настъпването на пожара е могло да бъде предотвратено, ако електрическите скари не били оставени без надзор, ако били почистени от наслоените мазнини, ако били изключени след приключване на печенето, ако абсорбаторите над скарите били почистени. Задължението по чл.

207, ал. 1 КЗ /отм./ за вземане на мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди има друга по-тясна насоченост, а така визираните от ответника обстоятелства по-скоро попадат в обхвата на чл. 211, т. 2 КЗ /отм./ – неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор. Тази хипотеза на пълен отказ обаче е неприложима поради горепосоченото – изплащането на обезщетение от ответника за това събитие. Независимо от това следва да се добави и следното:

Липсата на негоримо одеяло не би могло да се приеме за „невземане на мерки за предпазване на застрахованото имущество“, тъй като освен, че не съществува конкретно нормативно задължение за такова, но ищецът е осигурил други пожарогасителни уреди – пожарогасители. Ищецът не е длъжен да осигурява всички възможни пожарогасителни уреди. Не би могло да се приеме и, че наличието на такова одеяло би предотвратило със сигурност разрастването на пожара.

Що се отнася до доводите за груба небрежност на служителите на ищеца /и по-конкретно на свидетеля А./, то дори и такава да е налице, това не би обосновоало основание за пълен или частичен отказ за изплащане на обезщетението. И това е така, защото в застрахователното покритие се включват и вредите, причинени от груба небрежност на служителите – както бе посочено по-горе по арг. от покритите рискове по клаузи Д2 и Д5. При това действията на служителите не могат да се приравняват на действия на застрахования, който е търговско дружество – юридическо лице. Действия на последното могат да бъдат само тези на неговите представители – законни или доброволни. Служители, които нямат представително качество, са трети лица по смисъла на процесната застраховка. Вредите, причинени на имуществото на застрахованото дружество, от трети лица /вкл. служители/ са покрити от процесната застраховка. Не се твърди и установява служителят А. да е представител на дружеството, поради което дори и да се приеме, че вредите са причинени поради неговата груба небрежност, то тези вреди са също застраховани. Следва да се добави и това, че при общото имуществено застраховане след изплащане на застрахователното обезщетение застрахователят разполага с регресен иск спрямо третото лице – делинквент /чл. 213 КЗ – отм./, което е още един аргумент, че каквато и да е степента на вина на този пряк делинквент, то това няма никакво отношение към правото на застрахования да получи обезщетението, а има отношение към последващото регресно вземане.

Независимо от горното такава груба небрежност не е доказана с категоричност по делото, тежестта за което е била на ответника. От приетите заключения на еднолична и тройна СТЕ, които съдят кредитира, се установява, че най-вероятните причини за възникване на пожара са самовъзпламеняване на наслоени върху електрическата скара мазнини и остатъци от месо или претоварване на хранващата ел. инсталацията поради използване на по-мощни скари. Според ответника, настъпването на пожара е могло да бъде предотвратено, ако електрическите скари не били оставени без надзор от служителя А., а също и ако били почистени от наслоените мазнини, изключени след приключване на печенето и ако абсорбаторите над скарите били почистени. Твърденията на ответника обаче се базират на негодни доказателства – събраните в досъдебното производство доказателства и по-специално показанията на свидетеля А., закрепени в писмените протоколи за разпит. Нито едно от събраните доказателства по досъдебното производство обаче не може да се обсъжда и взема предвид в настоящото исково производство, тъй като не са събрани по реда на ГПК в рамките на настоящото производство. Тези доказателства нямат процесуално

значение за настоящото производство. Още по-малко такова значение могат да имат писмени свидетелски показания, каквото доказателствено средство не е допустимо по ГПК. Събраните в настоящото производство гласни не подкрепят тезата на ответника. По-специално, свидетелят А. заявява, че пожарът възникнал като изведнъж пламнали и трите скари пред него, т.е. в негово присъствие в същото помещение, а не докато е бил в друго помещение. Същият заявява и, че преди започване на работа почистил скарите, а след запалването първо изключил аспирацията и с пожарогасителя се опитал да изгаси огъня, но съдържанието на пожарогасителя свършило и свидетелят отишъл да търси друг пожарогасител, а като се върнал установил, че пожарът се е разраснал. Така изнесените данни не сочат на проявена груба небрежност, разбираана, като неполагане на грижа и от най-небрежния служител, а други доказателства в тази насока не са събрани. Ето защо това възражение е недоказано.

При това положение не са налице основания нито за пълен, нито за частичен отказ за плащане на застрахователното обезщетение. Следователно, неправилно е приетото от СГС, че е налице основание за частичен отказ /неточно подведено под неприложимата норма на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, касаеща деликтната отговорност/.

5. Предвид горното следва да се определи какъв е дължимият размер на застрахователното обезщетение. Както бе посочено, общият размер на щетите възлиза 1 221 561,62 лв. – според заключението на тройната съдебно-оценителна експертиза, която съдът кредитира. От тази стойност следва да се приспадне стойността на запазените части /154 602,61 лв./, а от остатъка в размер на 1 066 959,01 лв. следва да се приспадне уговореното самоучастие от 10 % – 106 695,90 лв. Получената сума от 960 263,11 лв. представлява дължимият размер на застрахователно обезщетение. Част от същото вече е изплатено от ответника на третото ползващо се лице в размер на 500 000 лв., поради което неизплатената част възлиза на 460 263,11 лв. С първоинстанционното решение на ищеца са присъдени 282 401,73 лв., а ищецът е обжалвал отхвърлянето на иска до размера от 451 842,77 лв. Ето защо жалбата му е изцяло основателна, а жалбата на ответника е неоснователна.

С оглед на изложеното обжалваното решение следва да се отмени в частта, с който искът е отхвърлен за разликата над 282 401,73 лв. до пълния предявен размер от 451 842,77 лв., които да се уважи до този размер. Решението следва да се отмени и в частта, с която на ответника са присъдени разноски за разликата над 46 532,88 лв. – съразмерно на отхвърлената част от исковете. В останалата обжалвана част /за присъдените 282 401,73 лв./ решението следва да се потвърди.

3. Относно разноските по производството

При този изход на спора на ищеца следва да се присъдят своевременно поисканите разноски за производството съразмерно на уважените искове в общ размер на 15 302,10 лв., от които: 1) 7 013,27 лв. – неприсъдената част от разноските за първата инстанция за държавна такса по

исковата молба и депозити за съдебни експертизи /разноски за адвокат не са доказани/, 2) 3 388,83 лв. – за държавната такса по въззивната жалба, и 3) 4 900 лв. – за заплатеното адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция по представения договор за правна защита и съдействие от 9.02.2021 г.

На ответника не следва да се присъждат разноски за въззивното производство, тъй като жалбата му се отхвърля изцяло.

Така мотивиран Софийският апелативен съд,

---

[1] вж. решение № 175/13.01.2014 г. по т. д. № 1060/2012 г. на ВКС, I т.о.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението от 6.07.2020 г. по т. д. № 4716/2016 г. на Софийския градски съд, VI-6 състав, **в частта**, с която са отхвърлени предявления от „Кардинал Груп Комерс“ ООД срещу „ОЗК – Застраховане“ АД иск по чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./ за разликата над присъдените 282 401,73 лв. до размера от 451 842,77 лв., **както и в частта**, с която ищецът „Кардинал Груп Комерс“ ООД е осъден да заплати на ответника „ОЗК – Застраховане“ АД съдебни разноски за разликата над 46 532,88 лв., и вместо това постановява:

ОСЪЖДА „ОЗК – Застраховане“ АД с ЕИК – 121265177, със седалище и адрес на управление – гр. София, ул. „Света София“ № 7, да заплати на „Кардинал Груп Комерс“ ООД с ЕИК – 123753196, със седалище и адрес на управление – гр. София, кв. „Княжево“, ул. „Войводина могила“ № 134, на основание чл. 208, ал. 1 КЗ /отм./ сумата над 282 401,73 лв. до размера от 451 842,77 лв., представляваща неизплатена част от дължимо застрахователно обезщетение по договор за застраховка „Пожар и природни бедствия“ по застрахователна полица № 0110-610-2013-0003/7.03.2013 г. за настъпило на 20.06.2013 г. застрахователно събитие „пожар“, ведно със законната лихва от 15.06.2016 г. до окончателното изплащане, **както и сумата 15 302,10 лв.** – разноски за производството пред СГС и САС.

ПОТВЪРЖДАВА решението от 6.07.2020 г. по т. д. № 4716/2016 г. на Софийския градски съд, VI-6 състав, в останалата му обжалвана част.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд при условията на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____